

In memoriam

Miroslav Šicel

Ugledni sveučilišni profesor i jedan od najpoznatijih povjesničara hrvatske književnosti akademik Miroslav Šicel umro je 25. studenoga 2011. u Zagrebu.

Rođen je 16. kolovoza 1926. u Varaždinu gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju, a diplomirao je 1950. na studiju jugoslaven-skih jezika i književnosti te ruskoga jezika i književnosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Potom je nekoliko godina službovao kao srednjoškolski profesor u tri-ma zagrebačkim gimnazijama. Godine 1957. izabran je za asistenta na Katedri za noviju hrvatsku književnost Filozofskoga fakulteta u Zagrebu gdje je 1962. doktorirao obranivši tezu o Franji Kišu (*Franjo Horvat Kiš – tehnika pisanja malog pisca*). Iste je godine imenovan docentom, a 1974. i redovitim profesorom na istoj Katedri, na kojoj dvije godine kasnije postaje pročelnik.

Dva je semestra akademske godine 1957./1958. Miroslav Šicel boravio na specijalizaciji za metodologiju proučavanja književnosti u profesora Markiewicza u Krakowu. Akademske je godine 1971./1972. kao gostujući profesor predavao na Slavenskome institutu u Kölnu, a po pozivu hrvatsku je književnost predavao na brojnim europskim sveučilištima (Moskva, Lenjingrad, Budimpešta, Istočni Berlin, Krakow, Mannheim, Köln, Kopenhagen, Warszawa, Göttingen, Leipzig, Giessen).

Obavljao je više odgovornih dužnosti: bio je direktor Instituta za književnost Filozofskog fakulteta (1965. – 1967.), predsjednik Hrvatskoga

filološkog društva (1969. – 1971.), predsjednik Saveza slavističkih društava Jugoslavije (1972. – 1975.) i organizator VIII. kongresa jugoslavenskih slavista u Zagrebu (1975.), predstojnik Odjela za jezike i književnosti (1964. – 1966.) itd. Član je uredništva *Croatice* i *Filologije*, a 1983. postaje prvo član suradnik te od 1996. redoviti član HAZU-a.

Za knjigu *Programi i manifesti u hrvatskoj književnosti* nagrađen je nagradom „Božidar Adžija“ (1974.), a za životno djelo nagradom „Davorin Trestenjak“ (1986.). Odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića (1999.) te je izabran za počasnoga doktora Sveučilišta u Rijeci (2001.). Dodijeljena mu je Nagrada za životno djelo Grada Varaždina (2005.) za izniman doprinos u književnome stvaralaštvu te profesorske i redaktorske radu, kao i za dugogodišnju publicističku djelatnost.

Književnu je djelatnost Miroslav Šicel započeo uglavnom recentnom kritikom i priložima o problemima nastave, a intenzivnu književnoznanstvenu djelatnost razvija dolaskom na Fakultet, od kada je neprestano prisutan u gotovo svim važnim znanstvenim i stručnim edicijama i na slavističkim skupovima u nas i u svijetu. Osobito zanimanje razvio je za književnu povijest, što ga danas uvrštava u red najistaknutijih književnih povjesničara u poslijeratnoj hrvatskoj književnosti. Najvažnija mu djela svakako književnopovijesni pregledi (*Pregled novije hrvatske književnosti*, 1966., 1971., 1979., *Književnost moderne*, 1978., *Hrvatska književnost*, 1982.) i monografije (*Matoš*, 1966., *Gjalski*, 1984., *Kovačić*, 1984.). Ostale knjige (*Stvaraoci i razdoblja*, 1971., *Programi i manifesti*, 1972., *Riznica ilirska 1835.-1985.*, 1985.) s nizom sintetskih rasprava i portreta, što afirmiraju Miroslava Šicela kao književnoga povjesničara koji na paradigmatskoj crti Jagić – Vodnik – Barac čini ozbiljan pomak u razvitku povijesti nacionalne književnosti.

Među više desetaka književnih imena – „portreta“, koje je Šicel, s naglašenim osjećajem za književnu činjenicu, osvjetlio i kritički odredio u povijesno-književnome kontekstu, prevladavaju: A. G. Matoš, M. Krleža, K. Š. Gjalski, A. Kovačić, F. Horvat Kiš, S. Kolar te A. Cesarec, V. Nazor, S. S. Kranjčević i I. Brlić-Mažuranić. Od povjesničara najviše je pisao o Antunu Barcu. Navlastito zanimanje Šicel pokazuje za tzv. male

pisce (F. Horvat Kiš, J. Leskovar, R. Jorgovanić, J. Draženović, A. Milčinović, N. Pavić, Z. Marković, J. Berković, M. Selaković, Z. Milković i dr.), što, uz metodološku sustavnost i marljivost te ono što Barac naziva „pronicavost“ da literarni historičari „postave pitanja koja su za sam predmet važna“, otkriva ovoga književnog povjesničara kao jednoga od najdosljednijih nastavljača Antuna Barca.

Redaktorski rad Miroslava Šicela iznimno je opsežan. Za kapitalnu nacionalnu književnu ediciju Pet stoljeća hrvatske književnosti Nakladnoga zavoda Matice hrvatske priredio je osam knjiga:

1. Slavko Kolar, *Pripovijesti*, PSHK, Zagreb, 1964., knj. 90.
2. Milan Šenoa, *Pripovijesti, Exodus*; Franjo Horvat Kiš, *Pripovijetke, Putopisi*; Musa Ćazim Ćatić, *Pjesme*, PSHK, Zagreb, 1966., knj. 67.
3. I. Brlić-Mažuranić, A. Milčinović, Z. Marković, *Izabrana djela*, PSHK, Zagreb, 1968., knj. 73.
4. Josip Eugen Tomić, *Opančareva kći, Zmaj od Bosne, Melita*, PSHK, Zagreb, 1970., knj. 45.
5. *Hrvatska moderna: kritika i književna povijest*, PSHK, Zagreb, 1975., knj. 71.
6. Olinko Delorko, Oto Šolc, Viktor Vida, *Izabrana djela*, PSHK, Zagreb, 1982., knj. 139.
7. Josip Berković, Marijan Jurković, Emil Štampar, Vlado Mađarević, Milan Selaković, *Izabrana djela*, PSHK, Zagreb, 1985., knj. 121/2.
8. Aleksandar Flaker, *Izabrana djela*, PSHK, Zagreb, 1987., knj. 157.

Priređuje sljedeće knjige za novu ediciju Stoljeća hrvatske književnosti:

1. Antun Bonifačić, *Izabrana djela*, Zagreb, 1996.
2. Ksaver Šandor Gjalski, *Pod starimi krovovi*, Zagreb, 1996.
3. Ksaver Šandor Gjalski, *Pripovijetke i članci*, Zagreb, 1996.
4. Ksaver Šandor Gjalski, *U noći*, Zagreb, 1996.
5. *Programski spisi hrvatskog narodnog preporoda*, Zagreb, 1997.
6. Ante Kovačić, *U registraturi*, Zagreb, 1999.

7. Ante Kovačić, *Izbor poezije i proze*, Zagreb, 2000.
8. Rikard Jorgovanić, *Izabrana djela*, Zagreb, 2002.
9. August Harambašić, *Izabrana djela*, Zagreb, 2005.

Za zagrebačku Mladost i Školsku knjigu te još neke nakladnike priredio je biblioteku od nekoliko desetaka knjiga izabranih djela dvadesetak hrvatskih pisaca.

Napomenimo da je Šicel jedan od autora (s I. Frangešom, D. Rosandićem, V. Zaninovićem) dvanaest srednjoškolskih udžbenika i jednoga priručnika za nastavnike književnosti na kojima se obrazuju i odgajaju brojni naraštaji učenika.

Kao pravi nasljednik profesora Antuna Barca, Šicel je umnogome ostao vjeran svomu učitelju, ali je donio i mnogo novoga, samosvojna prinosa, poglavito interpretacijom pisaca i djela, fenomena, književnih procesa i stilova u novijoj hrvatskoj književnosti.

ŠIMUN MUSA